

Landstingsmedlem Marie Fleicher

Besvarelse af spørgsmål til Landsstyret: Landsstyrekoalitionen bedes forholde sig til om afgiftsforhøjelserne på cigaretter, øl og spiritus har haft en sundhedsmæssig positiv effekt, samt hvilke negative effekter afgiftsforhøjelserne har haft

Kære Marie Fleicher

Tak for dine spørgsmål om hvorvidt afgiftsforhøjelserne på cigaretter og spiritus har haft en positiv virkning på sundheden, samt hvilke negative effekter afgiftsforhøjelserne har haft. Dine spørgsmål lyder som følger:

1. *Er koalitionspartnerne klar til at indrømme, at de med åbne øjne plukker håret af de næsten skaldede, for at finansiere et kæmpe budgetunderskud på børnenes bekostning? Eller har Landsstyret støttet op om afgiftsforhøjelserne ved at udbygge hjælpen til at ændre livsstil. Hvis ja, vil jeg gerne bede om konkrete eksempler og omfanget af indsatsen.*

Landsstyret arbejder efter de målsætninger og strategier, som er fastlagt i Folkesundheds-programmet Inuuneritta. Inuuneritta fastslår, at folkesundheden er et samspil mellem sociale, kulturelle og økonomiske levevilkår, livsstil og arvelige egenskaber og at en højnelse af folkesundheden kun kan ske ved arbejde på tværs af sektorer. Dette indebærer således også afgiftspolitikken.

Landsstyret arbejder til stadighed på at hjælpe borgerne til at ændre livsstil, men indsatsen udgår ikke alene fra Landsstyret, og omfanget af den samlede indsats er ikke muligt at opgøre. Som eksempler på forskellige indsatser kan dog nævnes:

- Virksomheders sundhedspolitikker på områderne alkohol, rygning, kost og motion,
- Sundhedsmåned "Gør maj Sund", som afvikles i Nuuk og Aasiaat på privat initiativ, og
- Den enkelte persons ændrede livsstil, som blandt andet er synlig i de mange motionsløbere og stavgængere.

På Finansloven er som bekendt afsat kr. 8 millioner til Inuuneritta. PAARISA's arbejde bygger på Inuuneritta og blandt mange konkrete eksempler på indsatser med fokus på alkohol, rygning og kost, som er afviklet inden for det seneste halve år, kan jeg nævne:

- rygestopinstruktørkurser i Sisimiut og Nanortalik,
- skolebørnskonkurrencer om sund kost og for røgfri klasse,
- kampagne mod snifning,
- ansættelse af kostkonsulent i samarbejde med diabetesprojektet,

Dato:30.05.2008
Postboks 260
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 55 05
ilapi@gh.gl
www.nanoq.gl

- kursus for sundhedspersonale omkring sund kost og fysisk aktivitet.
- Inuuneritta-puljen har desuden støttet en lang række lokale initiativer med formål at ændre livsstil.

Familie- og sundhedsområdet understøtter folkesundheden bl.a. med

- relevant lovgivning
- sundhedspleje
- tandpleje
- alkoholbehandling
- familiekurser- og højskoler

2. Har landsstyremedlemmet gjort sig overvejelser om, hvordan effekten af afgiftsforhøjelserne på folkesundheden skal måles / vurderes / iagttages? Dels på det korte sigt, dels på det lange sigt?

Dårligt helbred som følge af livsstilsrelaterede sygdomme, som udløses af forbrug og/eller misbrug udvikles henover længere perioder på 5 – 30 år eller mere. Derfor er muligheden for at dokumentere de positive effekter af afgiftsforhøjelsen på et halvt år minimal. Dog kan man ved rygestop påvise de første helbredsfordele efter blot et par dage.

Der udformes årsrapport om Inuuneritta, den første er klar til efteråret 2008 og vil blive omdelt til Landstingets medlemmer. I årsrapporterne følges folkesundheden på en række målbare indikatorer, f.eks. import af alkohol og unges forbrugsmønstre. Der tages udgangspunkt i tal fra 2006.

En ændring i forbrugsmønstre vil ikke alene være baseret på afgifter. Afgiftsforhøjelsen vil blive og er allerede blevet fulgt af andre initiativer, som sammen kan – med tiden – ændre forbrugsmønstret. Du skriver selv, at nogle mennesker er i et afhængighedsforhold til rusmidler, og at disse vil købe alkohol og tobak uafhængigt af afgiftsforhøjelser. Disse borgere kan tilbydes behandling og/eller støtte til at stoppe eller reducere misbruget.

Vi har gennem årene set, at øgede afgifter på både alkohol og tobak efterfølges af et fald i forbruget. Dette fald efterfølges af en stigning, men ikke tilbage til det tidligere niveau. Dette er dokumenteret af Grønlands Statistik, hvor udviklingen i salg af både alkohol og tobak er fulgt gennem en årrække.

3. Kan landsstyremedlemmet redegøre for de synlige effekter på folkesundheden - bredt set - nu hvor afgiftsforhøjelserne har virket i et halvt år?

Det er ikke muligt at måle effekter af en indsats på folkesundheden efter kun et halvt år. Effekterne fra indsatser herunder afgiftsforhøjelserne vil blive fulgt gennem Inuuneritta's årsrapport, hvor de forskellige indikatorer på folkesundheden vil blive målt. Vi kan ikke forvente, at indsatser virker "overnight" men til gengæld over tid, vi må derfor bevæbne os med tålmodighed. Se i øvrigt besvarelsen til spørgsmål 2.

4. *Har Landsstyret undersøgt den sociale slagside forbundet med at tage sparsomme midler fra folk, som ikke har ret meget, folk som har en last – og samtidig et ansvar for børn, som de måske i forvejen har vanskeligt ved at leve op til?*

Som nævnt under punkt 3, kan man ikke måle effekten af et politisk tiltag efter kun et halvt år.

Som nævnt under de tidligere spørgsmål, har afgiftsforhøjelserne blandt andet til formål at ændre borgernes usunde vaner, både de riges og de fattiges. Herud over har Landsstyret behov for flere midler, så de kan finansiere de tiltag, som både Landsstyret og Landstinget ønsker der skal tages for at forbedre forholdene for børnefamilierne og mod børnefattigdom.

Landsstyret ønsker således, at der rettes op på den ulighed, der er mellem rig og fattig her i samfundet.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga/
Med venlig hilsen

Arkalo Abelsen